

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Назва дисципліни	AF030 Оподаткування діяльності суб'єктів підприємництва /Taxation of Business Entities
Рівень фахової передвищої освіти	Фахова передвища
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність	076 «Підприємництво та торгівля»
Освітня програма	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Семестр	5 (3 курс, 9 кл.)
Курс	3 курс (на базі базової середньої освіти)
Анотація курсу	Мета: формування теоретичних і практичних знань з теорії та практики оподаткування, розкриття шляхів забезпечення фінансових інтересів держави, захист прав платників податків, опанування теоретико-методологічних основ здійснення аналізу діючої системи оподаткування, засвоєння студентами методів практичного застосування оподаткування та набуття навичок у нарахуванні, обчисленні найбільш поширених податків діючої системи оподаткування в Україні. Завдання вивчення сутності і тенденцій розвитку податкових відносин; ознайомлення з джерелами оподаткування та особливостями оподаткування на підприємствах різних галузей, сфер діяльності та форм власності; вивчення комплексу показників оцінки різноманітних баз оподаткування; засвоєння основ методичної послідовності та порядку розрахунку податків; визначення кола платників для відповідних податків; знання основ пільгового оподаткування із сукупності податків, зборів, внесків та платежів підприємств. Предмет: система відносин між сторонами податкової системи, практичні аспекти застосування конкретних видів податків на підставі вивчення їх змісту, виконання потреб фінансового ринку і окремих галузей економічної та соціальної сфери національного суспільства.
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=829
Мова викладання	Українська
Лектор курсу	Глигало Наталія Анатоліївна Канали комунікації: СДН Moodle, повідомлення в чаті e-mail antaresnata@gmail.com
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітня програма	http://csbc.edu.ua/documents/otdel/moop2_p.pdf

Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
Перелік спеціальних компетентностей (СК)	СК 4. Здатність застосовувати норми права та податкового законодавства України в практичній діяльності суб'єктів господарювання. СК 5. Здатність здійснювати діяльність із дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької та торговельної діяльності. СК 8. Здатність використовувати методи обліку і оподаткування на підприємстві.
Перелік програмних результатів навчання	РН 2. Застосовувати знання, розуміння закономірностей та сучасних досягнень у підприємницькій та торговельній діяльності із професійною метою. РН 5. Здійснювати пошук, самостійний відбір інформації з різних джерел у сфері підприємницької та торговельної діяльності. РН 12. Виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких та торговельних структур. РН 13. Застосовувати отримані навички з основ обліку, оподаткування і страхування у підприємницькій та торговельній діяльності.
Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	Загальна кількість годин – 120 Кількість кредитів – 4 Кількість лекційних годин – 22 Кількість практичних занять – 23 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 75 (в т.ч. підготовка до іспиту – 30) Форма підсумкового контролю – іспит
Методи навчання	Словесні (дискусія, самостійна з джерелами інформації, науково-популярна розповідь, інформаційна, проблемна лекція, прес-конференція, евристична бесіда); Наочні (презентаційні повідомлення); Практичні (дослідницький, проектний метод); Інтерактивні методи (фокус-групи, метод кейсів, «мозкового штурму», ситуаційного аналізу, контент-аналіз, практичні тренінги, проведення майстер-класів)
Зміст дисципліни	
Тема 1. Теоретичні основи оподаткування	Еволюція податків. Сутність податків. Податки в системі доходів державного бюджету. Функції податків. Основні напрями податкового регулювання. Елементи системи оподаткування: суб'єкт, об'єкт оподаткування, джерело

	сплати, база оподаткування, податковий період, податкова ставка і квота. Класифікація податків.
Тема 2. Організація податкової системи України	Податкове законодавство та принципи системи оподаткування в Україні. Державна податкова служба України. Платники податків, їх права та обов'язки. Порядок реєстрації платників, облікові документи. Податкове адміністрування. Відповідальність платників за своєчасність і правильність розрахунків з бюджетом і за подання декларацій. Види податків та зборів в Україні: загальнодержавні та місцеві податки і збори.
Тема 3. Податок на додану вартість	Сутність податку на додану вартість, його зародження та розвиток. Податок на додану вартість як ціноутворюючий фактор. Платники податку на додану вартість. Порядок реєстрації платником ПДВ. Об'єкт оподаткування, особливості його визначення у різних галузях. Операції, звільнені від оподаткування. Розміри ставок податку. Податковий кредит та зобов'язання. Адміністрування ПДВ.
Тема 4. Акцизний податок	Загальна характеристика акцизного податку як специфічного акцизу. Особливості акцизного оподаткування в Україні. Платники, об'єкти та база оподаткування акцизним податком. Ставки акцизного податку та особливості їх застосування до окремих груп підакцизних товарів. Особливості маркування підакцизних товарів. Строки сплати акцизного податку та подання декларації.
Тема 5. Мито	Мито як джерело доходів бюджету, митна політика. Мито та його види. Платники, об'єкти та база оподаткування митом. Порядок митного оформлення. Митна декларація, порядок її подання. Ставки мита. Визначення митної вартості, її достовірності. Звільнення від оподаткування митом (податкові пільги). Порядок розрахунків та сплати митних платежів до бюджету.
Тема 6. Податок на прибуток підприємств	Прибуткове оподаткування в системі податків підприємств та організацій. Платники податку та об'єкт оподаткування. База оподаткування та ставки податку. Порядок обчислення податку на прибуток підприємств. Декларація з податку на прибуток, її характеристика та порядок подання.
Тема 7. Податок з доходів фізичних осіб	Оподаткування доходів фізичних осіб як форма індивідуального оподаткування. Платники податку та сукупний оподатковуваний дохід. Ставки податку на доходи фізичних осіб. Податкова соціальна пільга та її види. Податкова знижка. Порядок нарахування, утримання, сплати та перерахування податку до бюджету. Порядок подання річної декларації про майновий стан і доходи.
Тема 8. Екологічний податок.	Плата за ресурси як інструмент впливу на економічне та раціональне використання ресурсів. Платники екологічного податку, об'єкт та база оподаткування. Ставки екологічного податку. Порядок обчислення екологічного податку.
Тема 9. Рентна плата	Сутність та види рентної плати. Рентна плата за користування надрами. Рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України. Рентна плата за спеціальне використання води. Лімітування забору води і

	побудова тарифів плати за воду. Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів. Порядок видачі дозволу за рубку деревини, механізм нарахування плати за спеціальне використання лісових ресурсів.
Тема 10. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва	Спрощена система оподаткування, обліку та звітності. Порядок визначення кола суб'єктів спрощеної системи оподаткування з числа юридичних та фізичних осіб. Умови переходу суб'єктів малого бізнесу на спрощену систему оподаткування. Облік платників єдиного податку - юридичних і фізичних осіб. Платники єдиного податку. Доходи платника єдиного податку 1-3 групи. Об'єкт та база оподаткування для платників єдиного податку 4 групи. Ставки єдиного податку. Порядок нарахування та строки сплати єдиного податку.
Тема 11. Місцеві податки і збори	Склад місцевих податків та зборів і порядок їх справляння. Суть майнового оподаткування та види майнового оподаткування. Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки: платники, об'єкт оподаткування, ставки податку, терміни сплати і порядок зарахування до бюджету. Порядок справляння туристичного збору. Ставки збору для внутрішнього та в'їзного туризму. Категорії осіб, які не сплачують туристичний збір. Платники, об'єкт, база оподаткування та ставка збору за місця для паркування транспортних засобів.
Політика дисципліни	
Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин студент може отримати індивідуальний графік навчання за погодженням із керівником курсу, завідувачем ЦК та завідувачем відділення.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.
Використання ІІІ	Використання ІІІ під час виконання завдань регламентується Політикою «Використання ІІІ в освітньому процесі ЧДБК» Завдання мають маркування регламенту використання ІІІ.
Підсумковий контроль	Іспит
Система оцінювання	

Система оцінювання підсумкової успішності студентів поділяється на поточний контроль та семестровий контроль.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру і охоплює всі види аудиторної роботи (практичні, семінарські заняття) та виконання індивідуальних завдань. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за цей вид контролю, становить 100.

Підсумковий контроль: відбуватися у формі іспиту.

Розрахунок підсумкової оцінки: підсумкова оцінка (О) розраховується як сума балів за роботу в семестрі (S) та балів за іспит (Т), кожен з яких має максимальну вагу 100 балів. Вагові коефіцієнти для обох компонентів однакові та дорівнюють 0,5.

Формула: $O = (S \times 0.5) + (T \times 0.5)$

Види навчальної роботи	Загальна кількість балів
Усні відповіді, практичні роботи (9 тем по 5 балів)	45
Модульні контрольні (2 к.р. по 15 балів)	30
Індивідуальна самостійна робота (розрахункова робота)	25
Разом (поточний контроль)	100 x 0,5
Іспит	100 x 0,5
Всього	100

Критерії оцінювання для кожного виду навчальної роботи

Критерії оцінювання усних відповідей:

5 б. Відповідь повна, правильна, логічна та послідовна, студент демонструє глибоке розуміння матеріалу, використовує відповідну термінологію, наводить практичні приклади та аргументовано пояснює свою відповідь.

4 б. Відповідь правильна й достатньо повна, логічна та послідовна, студент добре розуміє матеріал, наводить практичні приклади. Можливі незначні неточності, окремі пропуски деталей або недостатньо розгорнута аргументація.

3 б. Відповідь в основному правильна, але неповна або недостатньо послідовна. Основний зміст питання розкрито, однак бракує окремих важливих положень, аргументації чи практичних прикладів. Можливі незначні помилки.

2 б. Відповідь частково розкриває зміст питання, містить істотні пропуски або неточності. Аргументація недостатня, практичні приклади відсутні або наведені некоректно. Студент має фрагментарні знання матеріалу.

1 б. Відповідь не розкриває суті питання або містить істотні помилки. Відсутні аргументація та практичні приклади. Студент може частково пояснити матеріал лише після значної допомоги викладача.

0 б. Відповідь відсутня; студент відмовляється відповідати або не демонструє знань із цього питання.

Критерії практичних робіт:

5 б. Завдання виконане повністю, правильно та самостійно; правильно застосовано норми податкового законодавства, визначено основні елементи оподаткування; висновки обґрунтовані.

4 б. Завдання виконане правильно, але містить незначні помилки або неточності; основні вимоги податкового законодавства дотримані.

3 б. Завдання виконане переважно правильно, але неповно; допущено окремі суттєві помилки або пропуски; основна логіка виконання збережена.

2 б. Завдання виконане частково; допущено суттєві помилки у застосуванні податкових норм; окремі положення розкрито правильно.

1 б. Завдання виконане менше ніж наполовину; допущено значні помилки, основні вимоги завдання не виконано; студент потребує значної допомоги викладача.

0 б. Завдання відсутнє або не виконане.

Критерії оцінювання модульних робіт

Рівень складності	Вид завдання	Кількість завдань	Кількість балів за 1 завдання	Максимальна кількість балів
Рівень 1	тести	6	0,5	3
Рівень 2	відповідності	2	1	2
Рівень 3	теоретичні питання	2	2	4
Рівень 4	задачі	2	3	6
Разом	---	---	---	15

Критерії оцінювання індивідуальних робіт (розрахункової роботи)

Вид роботи	Кількість	Максимум, балів
Завдання 1 (теоретичні питання)	4	12
Завдання 2 (терміни)	3	3
Задача 1	1	5
Задача 2	1	5
Разом		25

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Бали	Зміст
90-100 відмінно	Бездоганна підготовка в широкому контексті. Здобувач виявляє глибокі, системні знання навчального матеріалу, вільно орієнтується в першоджерелах та додатковій літературі, демонструє творчий підхід, аналітичне мислення та здатність застосовувати набуті компетентності в нестандартних ситуаціях.
80-89 дуже добре	Повні знання, міцні вміння. Здобувач володіє навчальним матеріалом у повному обсязі, впевнено застосовує практичні навички, вільно виконує передбачені програмою завдання, проте припускається несуттєвих неточностей або незначних помилок при викладенні окремих питань
70-79 добре	Хороші знання та вміння. Здобувач грамотно та по суті викладає матеріал, демонструє достатній рівень засвоєння практичних навичок, але припускається деяких неточностей у формулюваннях або має невеликі труднощі під час самостійного виконання складних завдань.
65-69 задовільно	Задовільні знання, стереотипні вміння. Здобувач знає основний навчальний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання, вирішує завдання за готовим алгоритмом (шаблоном), проте має прогалини в деталях та припускається помилок при самостійних висновках.
60-64 достатньо	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах. Здобувач демонструє засвоєння лише базового рівня матеріалу, спроможний виконувати лише найпростіші завдання в стандартних (знайомих) умовах під керівництвом викладача.
35-59 незадовільно	Слабкі знання, відсутність вмінь. Здобувач володіє лише фрагментарними знаннями, не здатний системно викласти матеріал чи застосувати вміння на практиці. Потрібне повторне складання (перескладання) для досягнення мінімального рівня.
1-34 незадовільно	Необхідний повторний курс. Здобувач демонструє повну відсутність необхідних знань та вмінь, що унеможлиблює складання заборгованості без повторного вивчення навчальної дисципліни

Список рекомендованих джерел:

1. Біляк Ю.В., Тітенко З.М. Податкова система: навч. посіб. / Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. - Київ: НУБіП України, 2021. - 633 с.
2. Бюджетний кодекс України: Відомості Верховної Ради України, 2010, № 50-51, ст.572. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>
3. Волощук М. Г. Становлення та розвиток податкової системи України: монографія. / М.Г. Волощук, І.І. Матьола, Т.О. Карабін. — Ужгород: Видавництво УжНУ, 2021. — С.164 - 169.
4. Гетманцев Д. О., Кучерявенко М. П. Податкове право України: підручник. — Харків: Право, 2025. — 488 с.
5. Кузь В.І. Податкова система: навч. посіб. / В.І. Кузь. - Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. - 240 с.
6. Матвійчук Н.М. Податкова система: конспект лекцій (електронне видання). / Н.М. Матвійчук. - Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. - 130 с.
7. Митний кодекс України: Відомості Верховної Ради України, 2012, № 44-45, № 46-47, № 48, ст.552 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>
8. Податкова система: конспект лекцій [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: А.В. Гречко. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 119 с.
9. Податковий кодекс України: Відомості Верховної Ради України, 2011, № 13-17, ст.112. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
10. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.10 р. № 2464-VI. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>
11. Томнюк Т.Л. Податкова система: навчальний посібник. / Т.Л. Томнюк. - Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. - 324 с.
12. Остапенко Т.М., Кубецька О.М., Кононова І.В. Оподаткування суб'єктів підприємництва: навч. посібник (у схемах) / Т.М. Остапенко, О.М. Кубецька, І.В. Кононова [та ін.]. - Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2022. - 148 с.
13. Распопова, Ю. О. Оподаткування підприємств: навч. посіб. / Ю.О. Распопова, Т.В. Акімова; Укр. держ. ун-т науки і технологій. – Електрон. вид. – Дніпро: УДУНТ, 2025. – 119 с.
14. Фінансова політика в Україні: [колект.] монографія / [Г. Б. Погрішук та ін.; за заг. ред. Г. Б. Погрішук, В. В. Руденко]; Західноукр. нац. ун-т, Вінниц. навч.-наук. ін-т економіки. - Вінниця: ЗУНУ, 2023. - С. 370 - 405.

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://www.rada.gov.ua>. – Назва з екрана.
2. Офіційний сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://www.treasury.gov.ua>. – Назва з екрана.
3. Офіційний сайт Державної податкової служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <https://tax.gov.ua/> – Назва з екрана.
4. Офіційний сайт Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://www.kmu.gov.ua>. – Назва з екрана.
5. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://www.bank.gov.ua>. – Назва з екрана.